

Nordiska riktlinjer för mastitbehandling

Gemensamt antagna vid NMSMs årsmöte 2009-06-12
Ideon Science Park, Lund, Sverige

Övergripande policy

- Antibiotikabehandling under laktation bör ske enbart vid akuta kliniska mastiter.
- Vid subklinisk mastit är självläkningsgraden för hög eller utläkningsgraden för låg för att kunna motivera kostnaden för behandling under pågående laktation.*
- Antibiotikabehandling vid subklinisk mastit bör istället ske med sintidspreparat vid sinläggning.
- Uttalat restriktiv användning ska eftersträvas för cefalosporiner och kinoloner.

** Undantag från denna regel kan medges vid sanering i besättningar drabbade av *Streptococcus agalactiae*.*

NMSM
Nordiske Meieriorganisasjoners
Samarbeidsutvalg for Mjølkekvallteasarbeid

Grundläggande åtgärder som alltid ska ingå

Bedömning av prognos

- Finns ersättningsdjur tillgängligt ska vid tveksam prognos, (till exempel vid infektion på flera juverdelar) utslagning på kort eller medellång sikt alltid övervägas.
- Värdering av kostnad för behandling kontra utslagning ska alltid ingå i prognosen.

Smittskyddsåtgärder

- Alternativ till utslagning och behandling är sektionering längs hela livslinjen i syfte att varaktigt och effektivt skydda de kvarvarande friska djuren i besättningen.
- Avsining av aktuell juverdel kan komplettera men utgör ett ofullständig smittskydd.

Bakteriologisk provtagning

- Huvudsyftet är att fortlöpande kartlägga besättningsmönster.

- Ackrediterat mastitlaboratorium kan vara att föredra.
- Hemodling möjliggör en ibland värdefull snabb korrigerig av insatt behandling.

Understödjande behandling

- Extra urmjölkningar, totalt högst fyra maskinella per dygn.
- Förflyttning av kor i lösdrift till en sjukavdelning för att möjliggöra optimering av övervakning, liggkomfort, liggbås- och foderhygien samt näringsförsörjning.

När behov föreligger

- Oxytocininjektion som underlättar urmjölkningen.
- Vätska intravenöst och/eller per os.
- NSAID-preparat.

Djurskyddsöverväganden

- Kor med höggradig allmänpåverkan och kraftig smärta ska skyndsamt behandlas med de läkemedel som finns att tillgå.
- Även vid dessa typer av behandlingar ska dock samma principer för val av antibiotika-preparat gälla.

Uppföljande åtgärder som alltid ska ingå

Utvärdering av behandlingsresultat, veterinär bedömning:

- Ska regelmässigt företas inom 4–8 veckor
- Förnyad värdering av långsiktig prognos liksom ekonomisk effekt av utslagning.

- Utfallet av utvärderingen ligger till grund för ytterligare smittskyddsåtgärder.
- Utvärderingsgrund är celltal, kliniska symtom och det behandlade djurets allmäntillstånd.
- Vid behov kompletteras med provtagning för bakteriologisk undersökning eller PCR-analys på ackrediterat laboratorium.

Läkemedel som behövs vid mastitbehandling i Norden

- Bensylpenicillin
- Något pc+ - stabilt antibiotikum.*
- Ett i landet tillgängligt preparat med effekt på gramnegativa bakterier.

* Ska endast användas då djurskyddsskäl föreligger.

Behandlingsrekommendationer

Grampositiva mikroorganismer pc-

Förstahandsval	Behandling med bensylpenicillin.*
Andrahandsval	Enbart understödjande behandling. Ingen behandling med antibiotika.

Grampositiva mikroorganismer pc+

Förstahandsval	Enbart understödjande behandling. Ingen behandling med antibiotika.
Andrahandsval	Behandling med pc+ - stabilt antibiotikum.*

Gramnegativa mikroorganismer (*E. coli*)

Förstahandsval	Understödjande behandling. Ingen behandling med antibiotika.
Andrahandsval	Behandling med ett preparat med effekt på gramnegativa mikroorganismer.*

Rekommendation vid gramnegativa mikroorganismer (*Klebsiella spp.*)

Förstahandsval	Behandling med fluorokinoloner.*
Andrahandsval	Behandling med trimetoprimsulfa.*

* Understödjande behandling tillkommer.

Behandlingstider

<i>S. aureus</i> ** och <i>Str. uberis</i>	5 dagar
Övriga grampositiva agens	4 - 5 dagar utifrån klinik och besättning.

** Om de kliniska symtomen i juvret förbättrats men inte bedöms som helt tillfredställande efter fem dagars behandling kan behandlingen förlängas en till två dagar.

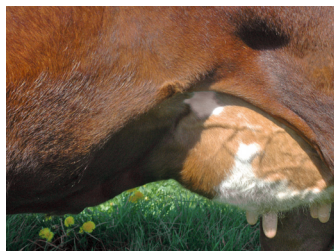
Klebsiella spp. 3 dagar

Övriga gramnegativa agens 3 dagar

Ingen bakterieväxt Inledd behandling sätts ut.

Anmärkning: Om djuret inte alls svarar på antibiotikabehandling trots till synes rätt antibiotikaval, korrekt dos och korrekt utförd behandling ska diagnosen verifieras på ett ackrediterat mastitlaboratorium.

Nordisk Hälsoprofil innebär låg och kontrollerad användning av antibiotika, desinfektionsmedel och hormoner.

Nordiska riktlinjer för mastitbehandling

Nordisk Hälsoprofil innebär:

- Väl fungerande databas för produktions- och sjukdomsregistreringar.
- Förebyggande djurhälsoarbete och avel utgående från denna databas.
- Produktionsformer med tonvikt på djurvälstånd och djuranpassade produktionsförhållanden.
- Låg och kontrollerad användning av antibiotika, desinfektionsmedel och hormoner.
- Klimatvänlig produktion med ekonomisk bärkraft.
- Nolltolerans för användning av tillväxtstimulerande substanser.

Beredning: NMSM Årsmöte Molde
11-13 juni, 2008¹

NMSM Djurhälsogruppermöte,
10-11 december, Oslo 2008²

Beslut: NMSM Årsmöte 10-12 juni,
Lund 2009³

¹ **Närvarande:** Liv Sölveröd, Kerstin Plym-Forshell och Knut-Ove Hennem NO, Jörgen Katholm och Erik Rattenborg DK, Laura Kulkas FIN, Jonas Carlsson, Ylva Persson och Håkan Landin SE.

² **Närvarande:** Liv Sölveröd, Knut-Ove Hennem och Anne Cathrine Whist NO, Jörgen Katholm och Erik Rattenborg DK, Laura Kulkas FIN, Ylva Persson och Håkan Landin SE.

³ **Närvarande:** Liv Sölveröd och Anne Cathrine Whist NO, Jörgen Katholm och Erik Rattenborg DK, Laura Kulkas FIN, Charlotte Sandgren, Jonas Carlsson och Håkan Landin SE.

Denna folder är sammanställd av veterinär Håkan Landin, Svensk Mjolk, ordförande i NMSMs Djurhälsogrupp 2008–2009.

Produktion: Svensk Mjolk, 2011

Mandat för NMSMs Djurhälsogrupp enligt beslut 2005-04-25

NMSMs Djurhälsogrupp arbetar för att etablera en Nordisk Hälsoprofil i syfte att säkra en etiskt invändningsfri mjölkproduktion från friska kor.

Ovan presenterade riktlinjer överensstämmer till alla delar med innehåll och intentioner i Sveriges Veterinärmedicinska Sällskaps policy för mastitbehandling av mjölkkor, enhälligt antagna av fullmäktige för Sveriges Veterinär Förbund den 19 maj 2011.

svensk mjölk
SWEDISH DAIRY ASSOCIATION

WWW.SVENSKMJOLK.SE
+46 771 19 19 00